

Datum: 14.09.2020

Medij: Dnevnik

Rubrika: Kultura

Autori: M. Stajić

Teme: manifestacije važne za Mađare u Vojvodini

Naslov: Istina nema dve strane

Napomena:

Površina: 581

Strana: 10

ОТВОРЕНО 27. ИЗДАЊЕ ПАЛИЊКОГ ФИЛМСКОГ ФЕСТИВАЛА

Istina nema dve strane

Мирјана Карановић отворила је прекусиноу у суботичком биоскопу „ЕуроСинемакс“ ново, 27. издање Европског филм фестивала Палић. Прослављеној српској и југословенској глумици претходно је директор фестивала Радослав Зеленовић уручио Награду „Александар Лифка“ за изузетан допринос европској кинематографији, подсећајући да на чињеницу да је Мирјана Карановић дебитовала на великом платну пре равно четири деценије улогом у „Петријином венцу“ Срђана Карановића, за коју је добила и Златну арену у Пули. „Поносна сам на протеклих 40 година бављења овим дивним послом, у који сам се заљубила још као дете. Нисам очекивала овакву каријеру, будући да су глумице, док сам одрастала, увек биле некако гламурозне, а ничег гламурозног није било у мом животу. Али догодио се „Петријин венац“ док сам још била на академији, потом и „Отац на службеном путу“, а сад знам да је заправо највећи успех глумице да је жива, да траје, и да је спремна да осваја нове просторе у уметничком универзуму. Пуно су ме о томе, као и о значају одуства ароганције у глуми, научиле две диве које, игром случаја, имају исто име, а којима сам се од малена дивила и на њих се угледала: Мира Ступица и Мира Бањац“, рекла је Мирјана Карановић, додајући да Награда „Александар Лифка“ представља важну потврду да лествицу квалитета, коју је од почетка подигла на веома висок ниво, изнова и изнова мора да потврђује.

Своју клупу у парку крај Палићког језера добиће, као лауреаткиња Награде „Александар Лифка“, и мађарска филмска редитељка и сценаристкиња Илдико Ењеди, ауторка низа врхунских остварења, попут „О телу и души“, награђеног Златним медведом на Берлинском филмском фестивалу. „Палић је веома специјално острво и надам се да ће још дуго, дуго задржати све те своје богате релације“, поручила је прослављена синеастикиња поводом

казивањем остварења „Име народа“ редитеља Дарка Бајића, филма о великану српске историје Светозару Милетићу (1826 – 1901) и његовој борби за политичка и културна права Срба у КундК монархији због које се и нашао на удару угарских власти. Како је то на конференцији за новинаре појаснио косценариста Коста Пешевски, из обимног текстуалног предлошка Милована Витезовића, који пролази кроз цео Милетићев живот и води све до Јаше Томића и на крају присаједињења Војводине Краљевини Србији, било је важно наћи петљу око које ће се филм вртети. „Пронашли смо је у причи о две генерације, коју ће повезивати Милетићева кћерка Милица, потоња супруга Јаше Томића. Она при томе није само породична, већ и идејна спона, јер она ни по коју цену неће одступати од очевог пута, и биће велика подршка Томићу да Милетићево по-

нирају. Јер, лаж има две стране. Истина нема“, рекао је Бандовић, који је додао да би, као глумац, био презадовољан уколико би му се у каријери указао још један овакав пројекат као што је „Име народа“.

Поред Бандовића без сваке сумње прво глумачко име филма је дебитанткиња Ања Павићевић, још увек студенткиња ФДУ, која тумачи младу Милицу Милетић. О томе, уосталом, сведочи и нескривено одлушевљење њене колегице Ане Франић, која се после неколико година избивања враћа на велико платно у улози Анке Милетић. „Ања нас је све освојила не само сјајном глумом, него и чињеницом да је фина, пристојна, суптилна млада девојка. И уверена сам у то да смо у њој добили будућу велику, велику глумицу“, уверена је Ана Франић. Сама Ања Павићевић је скромно рекла да јој је заиста велика част што је добила прили-

Део глумачке и ауторске екипе филма „Име народа“

Референтан пресек европске кинематографије

Први људи фестивала једнодушни су у оцени да је учињена велика ствар тиме што су, и поред два одлагања, успели да Палић и Суботица и ове године буду домаћини референтном пресеку европске кинематографије. За Илију Татића, директора суботичког Отвореног универзитета, упркос чињеници да ни публике ни гостију из објективних, епидемиолошких разлога неће бити као неких ранијих година, стекли су се услови да ово буде „добро фестивалско издање“. На том фону су и речи директора фестивала Радослава Зеленовића, који је навео да ће до 18. септембра бити приказано више од 60 играних и преко 70 документарних филмова. Свако померање фестивала је заправо било као прављење новог, јер морате рачунати с тим да се много тога у међувремену мења, од епидемиолошке ситуације до тога хоћемо ли добити одабране, односно жељене филмове. Ипак, на крају смо показали да и у најкомпликованијим условима можемо да реализујемо фестивал“, рекао је Зеленовић.

признања видео поруком, а на исти начин се Европском филмском фестивалу захвалила и италијанска монтажерка, редитељка и сниматељка Сара Фгајер, добитница награде „Underground spirit“ за изузетан рад на пољу независног филма. Говорећи о овој ауторки, Нил Јанг, селектор програма „Млади дух Европе“ и коселектор програма „Паралеле и судари“, навео је да фестивали углавном дају награде редитељима и глумцима, иако у кинематографији постоје и многи други итејетак важни ствараоци, попут монтажера. „Сара Фгајер је добитница Европске филмске награде за најбољи кратки филм, за остварење „Године“. Управо тај филм најбоље илуструје њену специјалност, а то је монтажа архивског, заборављеног материјала којем даје оригиналан ауторски поглед. Ни у кинематографији без прошлости нема садашњости, а без садашњости нема будућности“, навео је Нил Јанг. Прве фестивалске вечери почео је и главни такмичарски програм, и то премијерним при-

литичко завештање изведе до краја. Због тога филм водимо и кроз два временски паралелна тока, последње деценије 19. века, с једне, и 1918. годину, с друге стране. Јер, ни Милетићева идеја ни наша прича не завршавају се његовом смрћу, већ остварењем циља за који се он цео свој живот борио“, навео је Пешевски.

Љубомир Бандовић, коме је поверена улога Светозара Милетића, отворено је говорио о томе да је лик чувеног новосадског градоначелника, адвоката, једног од најзначајнијих и најутицајнијих српских политичара у Аустроугарској монархији градио не само на темељима општепознатих карактеристика овог великог човека: родорности, енергичности, речитости, правдољубивости, непоткупљивости... већ можда још и пре ослањајући се на његов однос према породици, љубав према деци, пријатељима и, дакако, политичкој идеји коју је бранио. „Милетића су могли да стрпају у затвор, да га трују лековима, али нису могли да му опо-

ку да на великом платну дочера хериону каква је била Милица: „Пуно ми је значила и подршка предивних партнера, који су ми помагали али су, што је још важније, веровали у мене“.

Презадовољан је Ањиним дебитантском роллом био и редитељ Дарко Бајић, по чијим речима се управо захваљујући њој, Љуби Бандовићу, Ани Франић, али и Жарку Лаушевићу, Миодрагу Мими Караџићу и целој преосталој глумачкој екипи на снимању створила „фина емоција која је представљала сјајну подлогу за рад“, на коју се потом надоврадили инвентивност сниматеља Зорана Јовановића Жофре, као и композитора Дејана Пејовића. С друге стране, велики аплауз, којим је публика испратила крај пројекције његовог остварења на отварању Палићког филмског фестивала, био је, каже Бајић, сатисфакцију за сав напор уложен да једна велика филмско-историјска прича добије свој филмски епилог. „Било је и тешко и захтевно вратити се у 19. век и донети веродостојно ту причу о Милетићу, Милицу, Јашу Томићу... Е сад, да ли смо на крају добили савремени или филм епохе, тешко се може рећи, поготово ако имамо у виду да све то, што нам се дешавало у 19. веку, сада се понавља, само са другим актерима, почев од начина на који светски моћници комуницирају с нашом културом и српским народом уопште. Међутим, чињеница је и да ми сами нисмо баш свесни колико су Светозар Милетић и његова Милица важни за нашу средину. У Београду, на Дорћолу, тек једна уличица носи име Светозара Милетића, док се по њему у Братиславу зове једна од највећих авенија. Стога је „Име народа“ и филмска прича о нашој заборавности“, поручио је Бајић.

M. Stajić

